

سنت سریال های رضائی از دهه ۷۰ شکل گرفت و اولین سریال مناسبی که از تلویزیون ایران پخش شد را خسرو ملکمان به نام «مهمان» کارگردانی کرد که در سال ۷۰ پخش شد. شاید این اتفاق به دلیل تقارن ماه رمضان با تعطیلات نوروز بود

قدیمی ترین برنامه هایی که قبل از افطار پخش می شد برنامه «جزر و مد» با اجرای فرزاد حسنی بود. برنامه ای که به شهرت حسنی هم اضافه کرد. رمضان آن سال شبکه سه برای اولین بار برنامه ای با نام «جزر و مد» را روی آنتن برد، اما شش قسمت بیشتر از این برنامه نگذشته بود که اختلاف حسنی و زاهدی تهیه کننده برنامه باعث خروج او از این برنامه شد و از قسمت هفتم مخاطبان شاهد مجری جوانی به نام احسان علیخانی بودند. از رمضان سال ۸۵ دیگر «جزر و مد» با عنوان «ماه عسل» شناخته شد و احسان علیخانی با همین برنامه توانست به شهرت بسیار برسد. «ماه عسل» اما فراز و فرودهای بسیاری به خود دید و رمضان ۹۸ هم «ماه عسل» نخواهد داشت و برنامه های قبل از افطار دیگری مانند «دعوت» از شبکه یک، «هزار راه نرفته» از شبکه دو، «اختیاریه» از شبکه پنج، «معنای زندگی» از شبکه چهار، «دست خدا» از شبکه آموزش و «ماه بهشت» از شبکه قرآن امسال روی آنتن خواهد رفت شاید بتوانند جایگزین های بهتری برای ماه عسل باشند.

بعد از افطار

اذان مغرب و زمان افطار، آغاز برنامه های پرمخاطب دیگری است که صدا و سیما آنها را از قلم نمی اندازد و هر سال تلاش می کند با ساخت سریال های مناسبی بتواند مخاطب را همچنان پای تلویزیون ها و برنامه هایش بنشانند. شبکه های یک، دو و سه با سریال های جدید از یادها رفته، دلداری و برادر جان امسال می خواهند مهمان خانه های روزه داران باشند. سنت سریال های رضائی از دهه ۷۰ شکل گرفت و اولین سریال مناسبی که از تلویزیون ایران پخش شد را خسرو ملکمان به نام «مهمان» کارگردانی کرد که در سال ۷۰ پخش شد. شاید این اتفاق به آن دلیل به وجود آمد که ماه رمضان در تعطیلات نوروز بود. در دهه ۷۰ جسته و گریخته سریال هایی ساخته شد و از ابتدای دهه ۸۰ نیز پخش مجموعه های مناسبی در تلویزیون ادامه پیدا کرد و در سال های میانی دهه ۸۰ به اوج خود رسید و به صورت یک سنت درآمد. از جمله سریال های شاخصی که در سال های ابتدایی دهه ۸۰ پخش شدند می توان به «گمشده» به کارگردانی رامبد جوان، «یادداشت های کودکی» ساخته پریسا بخت آور و «چراغ های خاموش» کاظم بلوچی اشاره کرد. «او یک فرشته بود» به کارگردانی علیرضا افخمی هم سریال های سبک ماورایی و «خانه به دوش» به کارگردانی رضا عطاران سبک سریال طنز را وارد سبک سریال های روزهای ماه رمضان کردند و دیگر به مرور در این یک ماه حداقل سه شبکه سریال تازه هر شبی داشتند و مخاطبان هم دیگر انتظار سریال در این ۳۰ روز را دارند.

بعد از سریال های رضائی

اما این پایان برنامه های مخصوص ماه مبارک رمضان نیست، بلکه بعد از پایان سریال ها هنوز برنامه های سرگرم کننده دیگری هم وجود دارد که بیننده را همچنان پای تلویزیون نگه دارد. برنامه هایی مانند فیلم های سینمایی، جنگ های رمضان، دعا، مداحی و... که در نهایت این برنامه ها را به برنامه های سحر و اذان صبح متصل می کنند. صدا و سیما با چنین ترافیک برنامه ای در ماه مبارک رمضان کاری کرده که اگر کسی برنامه هایش را ۱۱ ماه سال به طور منظم دنبال نمی کند در ماه مهمانی خدا تلویزیون و تولیداتش را از دست ندهد.

اهمیت برنامه های تلویزیونی ماه رمضان در چیست؟

ماه تون عسل

آزاده باقری
خبرنگار

ماه مبارک رمضان که از راه می رسد با خود سبک زندگی تازه ای را به همراه می آورد. سبک زندگی هایی که معمولاً روزه داری آنها را بر آن می دارد تا سعی کنند برای آن که بتوانند تا افطار سرحال باقی بمانند سراغ فعالیت های روزمره، فعالیت های بدنی سنگین، ورزشی و... نروند. در نتیجه زمان بیشتری برای شان می ماند تا به استراحت، عبادت، سرگرمی و... اختصاص دهند و از سوی دیگر از افطار تا سحر را به فعالیت های دیگری که نیاز به انرژی بیشتر دارد بپردازند. این اتفاق موجب شده تا بخش اعظمی از سرگرمی ای که به آن اشاره شد به سمت برنامه های تلویزیونی برود. برای همین هر سال شاهد آن هستیم که میزان مخاطبان تلویزیون در این ماه بیشتر از ماه های دیگر سال می شود.

مسئولان صدا و سیما نیز با علم به این موضوع تلاش می کنند با تدارک برنامه های ویژه این بخش از سرگرمی مخاطبان خود را به شکل مطلوبی فراهم کنند. شاهد این موضوع تولیدات متنوعی است که در طول روز و طی یک ماه از رسانه تصویری پخش می شوند. بیش از دو دهه می شود که صدا و سیما در این زمینه عزم خود را جزم کرده تا بتواند در این ماه مبارک مخاطبان خود را با ویژه برنامه ها، سریال ها و تولیدات متنوع راضی نگه دارد.

برنامه های سحر تا اذان صبح

شاید اولین بخشی که در ماه رمضان به آن اهمیت داده می شود و در طول سال خبری از برنامه خاصی در این ساعت از روز نیست ویژه برنامه های سحر باشد. ویژه برنامه هایی که با اجرای های گوناگون طی سال ها تولید شده تا برای روزه دارانی که سحر بیدار شده و سحری می خورند، دعای سحر گوش داده و عبادات قبل از اذان صبح را انجام می دهند برنامه ای سرگرم کننده هم وجود داشته باشد. حتی چند سال می شود که برخی از شبکه های تلویزیون مانند شبکه کودک از ساعت ۳ بامداد ویژه برنامه هایش را شروع می کنند تا کودکان و نوجوانان بتوانند در این ساعت ها بیدار بمانند و در طول روز بیشتر استراحت کنند. اجراهای متنوع از مجری های گوناگون نیز در این ساعت از روزهای ماه مبارک رمضان باعث شده تا بسیاری مخاطب برنامه های سحر تلویزیون باشند. اجرا و شعرخوانی مرتضی امیری هم از جمله برنامه های مخصوص سحری است که باعث شد مخاطب های بیشتری با چنین ایده هایی پای برنامه های سحر تلویزیون بنشینند. از جمله مجری هایی که تاکنون در این ساعت به اجرای برنامه پرداخته اند می توان به ساعد باقری، فرزاد جمشیدی، حسن سلطانی، شهرام شکیبیا و حتی جواد هاشمی اشاره کرد که هر کدام ویژگی های خاص خودشان را در سبک اجرا دارند.

از اذان صبح تا پیشواز افطار

از آنجایی که ختم قرآن، انجام فرایض دینی، خواندن

بعد از پایان
سریال ها
برنامه های
سرگرم کننده
دیگری هم وجود
دارد که بیننده
را همچنان پای
تلویزیون نگه
دارد برنامه هایی
مانند فیلم های
سینمایی،
جنگ رمضان و...

دعا و نیایش و... در روزهای ماه مبارک رمضان نسبت به ماه های دیگر بیشتر است؛ مسئولان صدا و سیما نیز به همین دلیل در طول روز و قبل از اذان مغرب برنامه های مذهبی ویژه ای را در نظر می گیرند که مخاطبان به آنها علاقه دارند و به این صورت بر میزان ثواب روزه داری خود بیفزایند. پخش زنده قرآن خوانی، جزخوانی، دعا و نیایش، سخنرانی های مذهبی، مداحی و... از جمله ویژه برنامه های دینی و مذهبی هستند که در ماه رمضان تدارک دیده می شود. «درس هایی از قرآن» برنامه قدیمی و نام آشنایی است که امسال هم مانند هر سال با اجرای حجت الاسلام والمسلمین قرآنی پیرامون تفسیر قرآن و سایر موضوعات مذهبی و دینی پخش می شود. همچنین پخش زنده ختم قرآن از آران و بیدگل نیز برنامه دیگری است که معمولاً هر سال از تلویزیون پخش می شود. علاوه بر این ختم قرآن های دیگری نیز از شبکه های مختلف پخش می شود که دست مخاطبان را در ساعات گوناگون و شبکه های مختلف باز می گذارد.

یک ساعت مانده به افطار

یکی از پرمخاطب ترین ساعت های تلویزیون، قبل از اذان مغرب است. زمانی که اکثراً هر جا باشند و هر کاری می کنند دیگر خود را به خانه رسانده و سعی می کنند در این مدت زمان باقی مانده به افطار استراحت کنند. برای همین در این ساعت برنامه های پرمخاطبی پخش می شود. برنامه هایی که از دهه ۸۰ باب شد و همچنان هم ادامه دارد. اگر به خاطر داشته باشید از جمله

یکی از
پرمخاطب ترین
ساعت های
تلویزیون، قبل از
اذان مغرب است.
زمانی که اکثراً هر جا
باشند و هر کاری
می کنند دیگر خود
را به خانه رسانده
و سعی می کنند
در این مدت زمان
باقی مانده به افطار
استراحت کنند